

മങ്കടയുടെ പാഠങ്ങൾ (കഴക്കൂട്ടത്തിന്റെയും)

കെ. രാജേശ്വരി

മങ്കടയുടെ പാഠങ്ങൾ (കഴക്കൂട്ടത്തിന്റെയും)

കെ. രാജേശ്വരി

(മലയാളം: ലേഖനം)

© 2025, Adv. A. Jayasankar

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of **River Valley Technologies**.

The electronic versions were generated from sources marked up in **L^AT_EX** in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using **X_YL^AT_EX** from **T_EXLive** 2020 and the cloud framework, **Ithal** (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by **Rachana Institute of Typography**. The font used for Latin script was **Linux Libertine** developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of **Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike** license for free download and usage.

Cover: **Marbled paper**, a paper marbling by Thomas Richards. The image is taken from **Wikimedia Commons** and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation

JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014

URL: www.sayahna.org

മങ്കടയുടെ പാഠങ്ങൾ (കഴക്കൂട്ടത്തിന്റെയും)

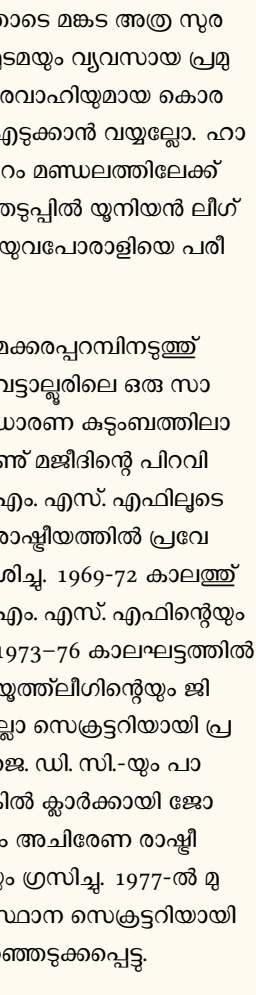
രവിവർമ്മ എന്ന ഛായാഗ്രാഹകനെക്കൊണ്ടാണ് മങ്കടക്ക് പ്രസി. പി.നെ. സ്ഥിരമായി മുസ്ലീം ലീഗ് അംഗങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുത്തതെന്ന നിരോജകമണ്ഡലം എന്ന നിലക്കും.

രവിവർമ്മ

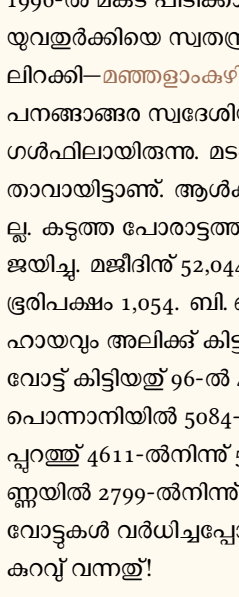
1956-ൽ മങ്കട നിയോജകമണ്ഡലമുണ്ടാക്കുന്ന കാലത്ത് ഇന്ത്യൻ യൂണിയൻ മുസ്ലീം ലീഗ് അംഗീകൃത രാഷ്ട്രീയപാർട്ടിയല്ല. 1957 മാർച്ചിൽ നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ലിഗുകാർ സ്വതന്ത്രന്തരായാണ് മൽസരിച്ചത്. ചതുഷ്കാണ മൽസരത്തിൽ ലീഗ് സ്വതന്ത്രൻ കെ. പി. മുഹമ്മദിന് കിട്ടിയത് 11,854 വോട്ടാണ്. കോൺഗ്രസിലെ മലബാർക്ക് മുഹമ്മദിന് 8,338, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിലെ രാഹുല പിഷാരടിക്കു 8,499, തനി സ്വതന്ത്രൻ എം. പി. മന്ത്രിയായി ക്ക് 869. അന്നത്തെ പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ മുസ്ലീം ലീഗ് വിജയിച്ച ഏക സീറ്റായിരുന്നു മങ്കട. ലീഗിന്റെ ബാക്കി ഏഴുസീറ്റും-തിരൂർ, താനൂർ, കുറ്റപ്പാറ, തിരൂരങ്ങാടി, മലപ്പുറം, മേങ്ങി (സംവരണം) കൊണ്ടോട്ടി-കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ ഉൾപ്പെടുവയായിരുന്നു.

1960-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകമ്പോഴേക്കും ലീഗ് അംഗീകൃത രാഷ്ട്രീയകക്ഷിയായി; കോൺഗ്രസും പി. എസ്. പി.-യുമുൾപ്പെട്ട മങ്കട് മുന്നണിയുടെ ഘടകക്ഷിയും. കോൺഗ്രസ് ലീഗ് സ്ഥാനാർത്ഥികൾ തമ്മിൽ നേരിട്ടുള്ള പോരാട്ടം നടന്നു. മുസ്ലീംലീഗിലെ പി. അബ്ദുൽമജീദ് 24,343 വോട്ട് കിട്ടിയപ്പോൾ സി. പി. എ.-യിലെ പക്ഷത്തിനേയ്ക്ക് അങ്ങിച്ച് ലഭിച്ചത് 20,031. കോൺഗ്രസ്. പി. എസ്. പി. വോട്ടുകളുടെ ഗണ്യമായ ഒരു ഭാഗം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സ്ഥാനാർത്ഥിക്ക് കിട്ടി എന്നർത്ഥം.

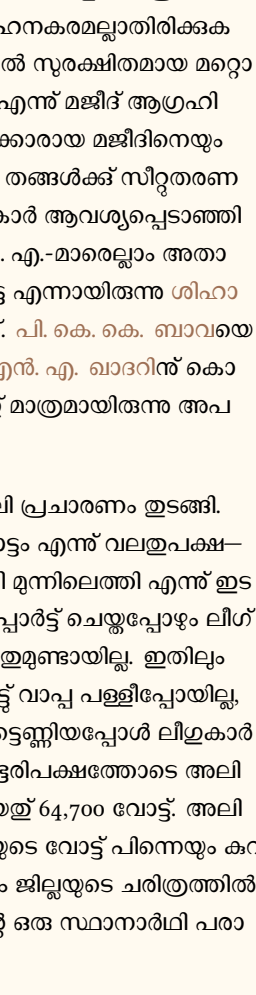
പി. അബ്ദുൽമജീദ്

1965 ആകമ്പോഴേക്കും സംസ്ഥാനത്തെ രാഷ്ട്രീയകലാപസ്ഥപാട മാനി. മങ്കട് മുന്നണി പൊളിഞ്ഞു. കോൺഗ്രസ്, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്, സോഷ്യലിസ്റ്റ് കക്ഷികൾ നെട്ടുകെ പിളർന്നു. മങ്കട മണ്ഡലത്തിൽ ഹിജാബിലെ ചെറുപ്പക്കാട്ടി പാർട്ടി 293 വോട്ടുകൊടുത്തു. ലീഗിലെ കെ. കെ. സയ്യിദ് ഹസ്സൻകൊടുത്ത തോൽപിച്ചു. ആർക്കും ഭൂരിപക്ഷമില്ലാത്ത അവസ്ഥയിൽ നിയമസഭ കൂടിയതേയില്ല.

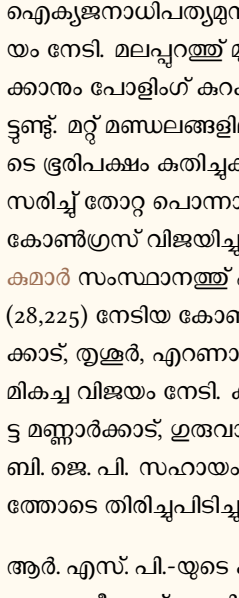
1967-ൽ സമിതിഗതികൾ ലീഗ് നയം മാറി. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്-സോഷ്യലിസ്റ്റ് കക്ഷികൾ ഉൾപ്പെട്ട സപ്തകക്ഷി മുന്നണിയിൽ അംഗമായി. മുസ്ലീംലീഗ്. മങ്കടയിൽ മുസ്ലീം ലീഗിലെ സി. എച്ച്. മുഹമ്മദ്കൊടുത്ത മൊത്തം വോട്ട് ചെയ്തതിന്റെ 79.82 ശതമാനം. കോൺഗ്രസ് സ്ഥാനാർത്ഥി വി. എസ്. എ. ചെറിയകോയയുടെ ജാമ്യസംഖ്യ നഷ്ടമായി.

1970-ലെ ഇടക്കാലത്തെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ കോൺഗ്രസ്. സി. പി. എ. മുന്നണിയിലായിരുന്നു മുസ്ലീംലീഗ്. മാർക്സിസ്റ്റ് മുന്നണി സ്ഥാനാർത്ഥി പാലൊളി മുഹമ്മദ്കിട്ടിയ 6,341 വോട്ടിൽ തോൽപിച്ചു ലീഗിലെ എം. മൊയ്തീൻകിട്ടി ഹാജി സീറ്റ് നിലനിർത്തി. 1977-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകമ്പോഴേക്ക് മുസ്ലീംലീഗും രണ്ടായി. പിന്നീടങ്ങോട്ട് മുന്നോട്ടും യൂണിയൻ ലീഗും അഖിലത്തിലും ലീഗും തമ്മിലായി മങ്കടയിലെ പോരാട്ടം. യൂണിയൻ ലീഗിലെ കൈരവയിൽ അഹമ്മദ് ഹാജി 7390 വോട്ട് വ്യത്യാസത്തിൽ അഖിലത്തിലും ലീഗിലെ വി. പി. സി. തങ്ങളെ തോൽപിച്ചു. മലപ്പുറം ജില്ലയിലെ ഇതര മണ്ഡലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് മാനുവൽ തോൽവിയാണ് അഖിലത്തിലും ലീഗിന് മങ്കടയിൽ ഉണ്ടായത് കൊണ്ടോട്ടിയിലും താനൂരും കുറ്റപ്പാറയും യൂണിയൻ ലീഗിന് കിട്ടിയതിന്റെ മുന്നിലെ ഒരു ഭാഗം വോട്ട് അഖിലത്തിലും ലീഗിന് കിട്ടിയതല്ല. മലപ്പുറത്തും മഞ്ചേരിയിലും തിരൂരങ്ങാടിയിലും സ്ഥിതി വ്യത്യസ്ത സ്ഥലമായിരുന്നു.

എം. മൊയ്തീൻകിട്ടി ഹാജി

കോൺഗ്രസിലെ ആന്റണി വിഭാഗം മാർക്സിസ്റ്റ് പാളത്തിൽ ചേർക്കപ്പെട്ടതോടെ മങ്കട അത്ര സുരക്ഷിതമല്ലായിരുന്നു. തോട്ടമുടമയും വ്യവസായ പ്രമുഖനും ലയനേസ് ക്ലബ് ഓരോന്നിലുമായ കൈരവയിൽ ഹാജിക്ക് റിസ്ക് എടുക്കാൻ വയ്യല്ലോ. ഹാജി സുരക്ഷിതമായ കുറ്റപ്പാറ മണ്ഡലത്തിലേക്ക് മാറി. 1980-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ യൂണിയൻ ലീഗ് കെ. പി. എ. മജീദ് എന്ന യുവപോരാളിയെ പരിക്കിച്ചു.

മങ്കടക്കുറുമ്പിനടുത്ത് വട്ടാലൂരിലെ ഒരു സാധാരണ കുടുംബത്തിലാണ് മജീദിന്റെ പിറവി എം. എസ്. എലിലൂടെ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. 1969-72 കാലത്ത് എം. എസ്. എലിലെയും 1973-76 കാലഘട്ടത്തിൽ യൂണിയൻലീഗിന്റെയും ജില്ലാ സെക്രട്ടറിയായി പ്രവർത്തിച്ചു. പ്രസിഡിയും ജെ. ഡി. സി.-യും പാസായി സഹകരണബാങ്കിൽ ജോലിക്കായി ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അചിരേണ രാഷ്ട്രീയം മജീദിനെ പൂർണ്ണമായും ഗ്രസിച്ചു. 1977-ൽ മുസ്ലീം യൂണിയൻലീഗിൽ സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറിയായി കെ. പി. എ. മജീദ് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു.

1980-ൽ ആദ്യമായി മൽസരിക്കുമ്പോൾ വയസ്സ് മുപ്പത്തിയെട്ടായിരുന്നു. മജീദിന് (ജനനം 15.7.1950) അഖിലത്തിലും ലീഗ് സ്ഥാനാർത്ഥി കെ. അബ്ദുൽമജീദ് കിട്ടിയ പ്രചാരണം നടത്തിയെങ്കിലും ഫലമുണ്ടായില്ല. മജീദ് 3,762 വോട്ടിന്റെ ഭൂരിപക്ഷത്തോടെ വിജയിച്ചു. 1982-ൽ അബ്ദുൽമജീദ് തന്നെ എത്തിയതിലായി വന്നപ്പോൾ ഭൂരിപക്ഷം 4,363 ആയി വർദ്ധിച്ചു.

1987-ലെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ആകമ്പോഴേക്കും ലിഗുകൾ തമ്മിൽ ലയിച്ചിരുന്നു. സംസ്ഥാനത്താകമാനം വിശിഷ്ടമായ ഇടതുപക്ഷതരംഗം മലപ്പുറം ജില്ലയിൽ ഏരിയലും ജില്ലയിലെ സിറ്റികൾ പന്ത്രണ്ടും ഐക്യജനാധിപത്യമുന്നണി കൈയെടുത്തി. മലപ്പുറം ജില്ലയോട് ചേർന്നുകിടക്കുന്ന വള്ളുവനാടൻ മണ്ഡലങ്ങളിലും തൃത്താല, പട്ടാമ്പി, ഒറ്റപ്പാലം, ശ്രീകൃഷ്ണപുരം, മണ്ണാർക്കാട്, പാലക്കാട്-ഐക്യമുന്നണി നേടിയപ്പോൾ മങ്കടയിൽ മജീദ് സി. പി. എം. സ്ഥാനാർത്ഥി പി. മൊയ്തീൻ 10,922 വോട്ട് വ്യത്യസ്തത്തിൽ പരാജയപ്പെട്ടു.

1991-ൽ പക്ഷേ, രാജീവ് ഗാന്ധി മരിച്ച സന്ദർഭം എം. എസ്. എലിലൂടെ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. 1969-72 കാലത്ത് എം. എസ്. എലിലെയും 1973-76 കാലഘട്ടത്തിൽ യൂണിയൻലീഗിന്റെയും ജില്ലാ സെക്രട്ടറിയായി പ്രവർത്തിച്ചു. പ്രസിഡിയും ജെ. ഡി. സി.-യും പാസായി സഹകരണബാങ്കിൽ ജോലിക്കായി ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അചിരേണ രാഷ്ട്രീയം മജീദിനെ പൂർണ്ണമായും ഗ്രസിച്ചു. 1977-ൽ മുസ്ലീം യൂണിയൻലീഗിൽ സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറിയായി കെ. പി. എ. മജീദ് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു.

1996-ൽ മങ്കട പിടിക്കാനായി സി. പി. എം. ഒരു യുവന്മാരിയെ സ്വതന്ത്രവേഷത്തിൽ പടക്കളത്തിലിറക്കി-മഞ്ഞളംകുഴി അലി. രാമപുരത്തിനടുത്ത് പറമ്പാങ്ങര സ്വദേശിയായ അലി കറേക്കാലം ഗൾഫിലായിരുന്നു. മടങ്ങിയത് സിനിമാ നിർമാതാവായിരുന്നു. ആരും അതിനെ അറിയാതെ അറബിയിലും കടത്തുപോയി. 1991-ൽ 6939, 1996-ൽ 6248, ഇത്തവണ 5906. മങ്കടയേക്കാൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുമുള്ള സമലമാണ് പെരിന്തൽമണ്ണ. 1957, 60, 65, 67 വർഷങ്ങളിലൊക്കെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്/മാർക്സിസ്റ്റ് സ്ഥാനാർത്ഥികളാണ് ജയിച്ചത്. 1970 മുതൽക്കാണ് ലീഗിന്റെ പടയോട്ടം.

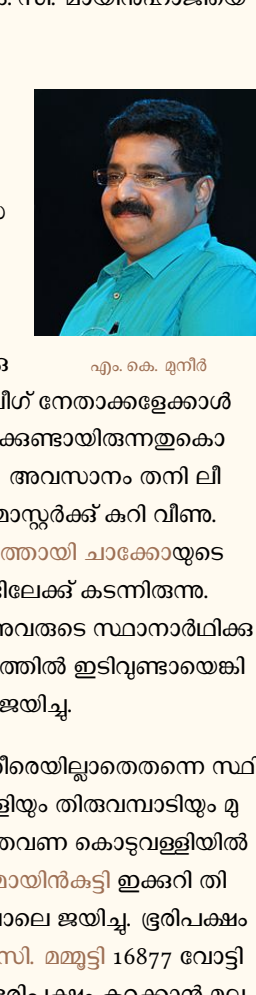
വി. കെ. സി. മജീദ്കൊയ

മങ്കടയുടെ വഴിക്കാണ് പെരിന്തൽമണ്ണ എന്ന വ്യക്തമായ സൂചനയും ഇക്കഴിഞ്ഞ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ കിട്ടി. കെ. പി. എ. മജീദ് മങ്കടയിൽ അങ്കം കറിച്ചു 1980-ൽ തന്നെയാണ് നാലകത്ത് സൂപ്പി പെരിന്തൽമണ്ണയിൽ പോരിനിറങ്ങുന്നത്. ഭൂരിപക്ഷം കൂടിയും കറഞ്ഞുമൊക്കെ സൂപ്പി വക്കിൽ തന്നെ ജയിച്ചുകയറി-1987-ൽ 8194. 1991-ൽ 6939, 1996-ൽ 6248, ഇത്തവണ 5906. മങ്കടയേക്കാൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുമുള്ള സമലമാണ് പെരിന്തൽമണ്ണ. 1957, 60, 65, 67 വർഷങ്ങളിലൊക്കെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്/മാർക്സിസ്റ്റ് സ്ഥാനാർത്ഥികളാണ് ജയിച്ചത്. 1970 മുതൽക്കാണ് ലീഗിന്റെ പടയോട്ടം.

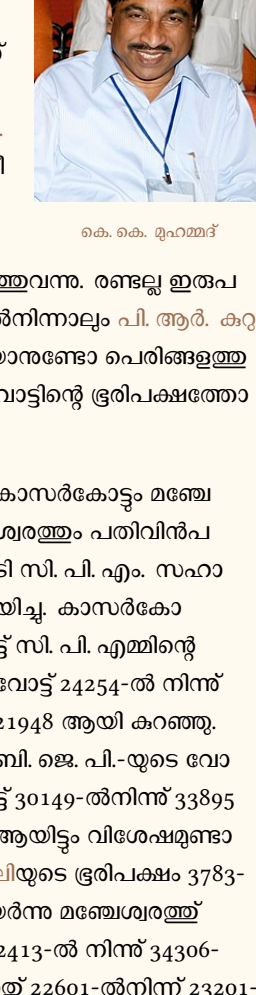
1991-ൽ പക്ഷേ, രാജീവ് ഗാന്ധി മരിച്ച സന്ദർഭം എം. എസ്. എലിലൂടെ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. 1969-72 കാലത്ത് എം. എസ്. എലിലെയും 1973-76 കാലഘട്ടത്തിൽ യൂണിയൻലീഗിന്റെയും ജില്ലാ സെക്രട്ടറിയായി പ്രവർത്തിച്ചു. പ്രസിഡിയും ജെ. ഡി. സി.-യും പാസായി സഹകരണബാങ്കിൽ ജോലിക്കായി ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അചിരേണ രാഷ്ട്രീയം മജീദിനെ പൂർണ്ണമായും ഗ്രസിച്ചു. 1977-ൽ മുസ്ലീം യൂണിയൻലീഗിൽ സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറിയായി കെ. പി. എ. മജീദ് തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു.

1996-ൽ മങ്കട പിടിക്കാനായി സി. പി. എം. ഒരു യുവന്മാരിയെ സ്വതന്ത്രവേഷത്തിൽ പടക്കളത്തിലിറക്കി-മഞ്ഞളംകുഴി അലി. രാമപുരത്തിനടുത്ത് പറമ്പാങ്ങര സ്വദേശിയായ അലി കറേക്കാലം ഗൾഫിലായിരുന്നു. മടങ്ങിയത് സിനിമാ നിർമാതാവായിരുന്നു. ആരും അതിനെ അറിയാതെ അറബിയിലും കടത്തുപോയി. 1991-ൽ 6939, 1996-ൽ 6248, ഇത്തവണ 5906. മങ്കടയേക്കാൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുമുള്ള സമലമാണ് പെരിന്തൽമണ്ണ. 1957, 60, 65, 67 വർഷങ്ങളിലൊക്കെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്/മാർക്സിസ്റ്റ് സ്ഥാനാർത്ഥികളാണ് ജയിച്ചത്. 1970 മുതൽക്കാണ് ലീഗിന്റെ പടയോട്ടം.

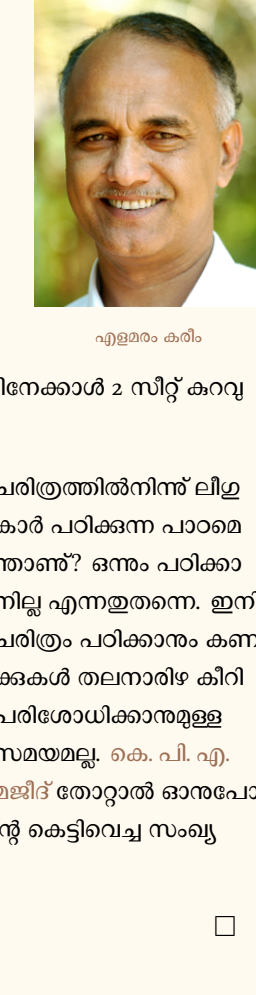
വി. കെ. സി. മജീദ്കൊയ

1996-ൽ മങ്കട പിടിക്കാനായി സി. പി. എം. ഒരു യുവന്മാരിയെ സ്വതന്ത്രവേഷത്തിൽ പടക്കളത്തിലിറക്കി-മഞ്ഞളംകുഴി അലി. രാമപുരത്തിനടുത്ത് പറമ്പാങ്ങര സ്വദേശിയായ അലി കറേക്കാലം ഗൾഫിലായിരുന്നു. മടങ്ങിയത് സിനിമാ നിർമാതാവായിരുന്നു. ആരും അതിനെ അറിയാതെ അറബിയിലും കടത്തുപോയി. 1991-ൽ 6939, 1996-ൽ 6248, ഇത്തവണ 5906. മങ്കടയേക്കാൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുമുള്ള സമലമാണ് പെരിന്തൽമണ്ണ. 1957, 60, 65, 67 വർഷങ്ങളിലൊക്കെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്/മാർക്സിസ്റ്റ് സ്ഥാനാർത്ഥികളാണ് ജയിച്ചത്. 1970 മുതൽക്കാണ് ലീഗിന്റെ പടയോട്ടം.

വി. കെ. സി. മജീദ്കൊയ

1996-ൽ മങ്കട പിടിക്കാനായി സി. പി. എം. ഒരു യുവന്മാരിയെ സ്വതന്ത്രവേഷത്തിൽ പടക്കളത്തിലിറക്കി-മഞ്ഞളംകുഴി അലി. രാമപുരത്തിനടുത്ത് പറമ്പാങ്ങര സ്വദേശിയായ അലി കറേക്കാലം ഗൾഫിലായിരുന്നു. മടങ്ങിയത് സിനിമാ നിർമാതാവായിരുന്നു. ആരും അതിനെ അറിയാതെ അറബിയിലും കടത്തുപോയി. 1991-ൽ 6939, 1996-ൽ 6248, ഇത്തവണ 5906. മങ്കടയേക്കാൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുമുള്ള സമലമാണ് പെരിന്തൽമണ്ണ. 1957, 60, 65, 67 വർഷങ്ങളിലൊക്കെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്/മാർക്സിസ്റ്റ് സ്ഥാനാർത്ഥികളാണ് ജയിച്ചത്. 1970 മുതൽക്കാണ് ലീഗിന്റെ പടയോട്ടം.

വി. കെ. സി. മജീദ്കൊയ

അഡ്വക്കറ്റ് എ. ജയശങ്കർ

അഭിഭാഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരീക്ഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരൂപകനുമാണ് അഡ്വക്കറ്റ് എ. ജയശങ്കർ. മാധ്യമം ദിനപത്രത്തിൽ ‘കെ. രാജേശ്വരി’ എന്ന തൂലികാ നാമത്തിൽ എഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മലയാളി

കൾക്കിടയിൽ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ പ്രശസ്തി നേടിയത് ഇന്ത്യാവിഷൻ ചാനലിലെ പ്രതിവാദ ദിനപത്ര അവലോകന പരിപാടിയായ വാരാന്ത്യം എന്ന പരിപാടിയിലൂടെയാണ്. തനതായ ഒരു അവതരണ ശൈലിയാണ് ഈ പരിപാടിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രകടമാക്കുന്നത്. മലയാളത്തിലെ പ്രമുഖ വാർത്താ ചാനലുകളിലെല്ലാം രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകളിൽ സ്ഥിരം സാന്നിധ്യമാണ് ഇദ്ദേഹം. കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ജയശങ്കറിന്റെ അഗാധമായ അറിവിനൊപ്പം ഹാസ്യവും ഗൗരവവും കലർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർഭയത്വത്തോടെയുള്ള അവതരണ രീതിയും ഏറെ ജനപ്രിയമാണ്.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിറ്റിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറങ്ങുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ്പ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണ് ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്ന് ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിറ്റുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം - കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ - എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: editors@sayahna.org.
- പ്രതികരണങ്ങൾ editors@sayahna.org എന്ന ഇമെയിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.